

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

**САЖЕТИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ ЗА ПЕРИОД
ТОКОМ ГОДИНЕ КОЈИ ЈЕ ЗАВРШИО 30. СЕПТЕМБРА 2018.**

(неревидирани)

у складу са захтјевима Међународног рачуноводственог стандарда 34

Сарајево, 30. октобар 2018. године

Садржај

	Страна
Увод	1
Финансијски извјештаји	
Извјештај о добити или губитку	2
Извјештај о свеобухватној добити	3
Извјештај о финансијском положају	4
Извјештај о промјенама у капиталу	5
Извјештај о новчаним токовима	6
Напомене уз Сажете финансијске извјештаје	8 - 29

УВОД

Централна банка Босне и Херцеговине, као врховна монетарна институција у Босни и Херцеговини, наставља досљедно поштовати циљеве и задатке прописане Законом о Централној банци Босне и Херцеговине. Како је приказано у Напомени 12 Сажетих финансијских извјештаја за период током године који је завршио 30. септембра 2018. године, принцип валутног одбора је у потпуности испоштован, што је гаранција монетарне стабилности и најбољи показатељ успјешности пословања Централне банке Босне и Херцеговине.

Изузетно неповољни тржишни услови којима је наша институција већ дужи низ година изложена, а који долазе из међународног окружења, настављени су и у 2018. години. Посебно негативан притисак на пословање Централне банке Босне и Херцеговине врше изузетно неповољни услови тржишта еврозоне у виду негативних каматних стопа на депозите и хартије од вриједности у које се, у складу са Законом о Централној банци Босне и Херцеговине, пласирају девизне резерве Централне банке Босне и Херцеговине. С овим проблемима се суочавају и друге централне банке и исти се неминовно одражавају на њихове финансијске перформансе. Наша институција остаје максимално посвећена заштити монетарне стабилности Босне и Херцеговине кроз аранжман валутног одбора.

У складу са Законом о Централној банци, Централна банка Босне и Херцеговине је обавезна примјењивати Међународне стандарде финансијског извјештавања (МСФИ) у приказивању свог финансијског положаја и успјешности пословања. Од 1. јануара 2018. године Централна банка Босне и Херцеговине је примијенила МСФИ 9, који је увео новитете у класификацији и мјерењу финансијске имовине, као и нови концепт и обавезу израчуна резервација за очекиване кредитне губитке за финансијску имовину. МСФИ 9 налаже континуирано признавање очекиваних кредитних губитака по принципу „погледа унапријед“ и ажурирање на сваки извјештајни датум, у циљу приказа промјена кредитног ризика којем је изложена финансијска имовина Централне банке Босне и Херцеговине. То је уједно и једна од суштинских промјена у односу на МРС 39, који је примјењивао концепт „насталог“ губитка који Централна банка Босне и Херцеговине никад није ни имала. Захтјеве МСФИ 9 смо у потпуности уградиле у наше пословне процесе и настављамо с активним радом и унапређењима о овом и свим другим питањима. МСФИ 9 се примјењује у свим финансијским и нефинансијским субјектима који имају финансијску имовину. Глобално је очекивање да ће МСФИ 9 дати допринос у побољшању стабилности финансијских система.

У Сажетим финансијским извјештајима за период који је завршио 30. септембра 2018. године објавили смо транспарентно потребне информације прописане МСФИ-овима везане за наше пословно и финансијско стање, а у вези с периодичним финансијским извјештавањем. Али, наглашавамо да Централна банка Босне и Херцеговине, као ни друге централне банке у свијету, није профитно оријентисана финансијска институција и њена успјешност се не може мјерити по оствареном финансијском резултату већ по остварењу Законом постављених циљева везаних за монетарну стабилност. Све Банчине активности и операције се подузимају у циљу одржања монетарне стабилности, а не с циљем генерисања прихода или профита. С тим у вези, наставићемо и у будућности с транспарентним информисањем о политикама, активностима и операцијама Централне банке Босне и Херцеговине.

ИЗВЈЕШТАЈ О ДОБИТИ ИЛИ ГУБИТКУ

за период

(неревидирани) (у хиљадама КМ)	Напомена	за период			
		01/01- 30/09/2018. ⁽¹⁾	01/07- 30/09/2018.	01/01- 30/09/2017.	01/07- 30/09/2017.
Приход од камата		21.414	7.209	22.195	7.328
Ефекти негативних каматних стопа од каматоносне финансијске имовине		(7.974)	(2.744)	(8.672)	(2.804)
Ефекти негативних пасивних каматних стопа на депозите домаћих комерцијалних банака		4.270	1.451	3.124	1.112
НЕТО ПРИХОД ОД КАМАТА	5	17.710	5.916	16.647	5.636
Приход од провизија и накнада		12.724	4.308	11.509	4.238
Расход од провизија и накнада		(473)	(159)	(413)	(150)
НЕТО ПРИХОД ОД ПРОВИЗИЈА И НАКНАДА	6	12.251	4.149	11.096	4.088
Нето реализовани добици од продаје финансијске имовине расположиве за продају		-	-	2.587	2.392
Нето реализовани добици од продаје финансијске имовине која се мјери по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит		356	123	-	-
Нето добици / (губици) од курсних разлика		91	128	(448)	(200)
Остали приходи		1.217	77	1.488	573
ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ		31.625	10.393	31.370	12.489
Трошкови особља		(13.881)	(4.722)	(13.623)	(4.709)
Административни и остали оперативни трошкови		(5.834)	(1.847)	(5.308)	(2.015)
Депрецијација и амортизација		(1.844)	(789)	(1.504)	(520)
ОПЕРАТИВНИ ТРОШКОВИ		(21.559)	(7.358)	(20.435)	(7.244)
НЕТО ДОБИТ ПРИЈЕ РЕЗЕРВАЦИЈА		10.066	3.035	10.935	5.245
Нето (губици) од умањења	7	(9.049)	1.415	-	-
НЕТО ДОБИТ ЗА ПЕРИОД		1.017	4.450	10.935	5.245

Напомене на странама од 8 до 29 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

(1) Извјештај о добити или губитку за период који је завршио 30. септембра 2018. године одражава примјену МСФИ 9 од 1. јануара 2018. године. За додатне информације о примјени МСФИ 9 погледати Напомене 2 и 4 ових неревидираних сажетих финансијских извјештаја. Упоредне информације нису преправљене.

ИЗВЈЕШТАЈ О СВЕОБУХВАТНОЈ ДОБИТИ

за период

(неревидирани) (у хиљадама КМ)

	01/01- 30/09/2018. ⁽¹⁾	01/07- 30/09/2018.	01/01- 30/09/2017.	01/07- 30/09/2017.
НЕТО ДОБИТ ЗА ПЕРИОД	1.017	4.450	10.935	5.245
Остала свеобухватна добит				
<i>Ставке које се могу накнадно преносити у извјештај о добити или губитку:</i>				
Финансијска имовина расположива за продају				
Нето промјена у фер вриједности током периода	-	-	(14.806)	12.914
Пренос у извјештај о добити или губитку	-	-	(2.587)	(2.392)
	-	-	(17.393)	10.522
Дужнички инструменти по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит				
Нето промјена у фер вриједности током периода	(57.624)	(59.394)	-	-
Нето промјена у очекиваним кредитним губицима	8.666	(701)	-	-
Пренос у извјештај о добити или губитку	(356)	(123)	-	-
	(49.314)	(60.218)	-	-
Монетарно злато				
Нето промјена у фер вриједности	(11.102)	(8.496)	(1.676)	(768)
	(11.102)	(8.496)	(1.676)	(768)
Укупно остали свеобухватни (губитак) / добит	(60.416)	(68.714)	(19.069)	9.754
УКУПНО СВЕОБУХВАТНИ (ГУБИТАК) / ДОБИТ ЗА ПЕРИОД	(59.399)	(64.264)	(8.134)	14.999

Напомене на странама од 8 до 29 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

(1) Извјештај о свеобухватној добити за период који је завршио 30. септембра 2018. године одражава примјену МСФИ 9 од 1. јануара 2018. године. За додатне информације о примјени МСФИ 9 погледати Напомене 2 и 4 ових неревидираних сажетих финансијских извјештаја. Упоредне информације нису преправљене.

ИЗВЈЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОМ ПОЛОЖАЈУ

(неревидирани) (у хиљадама КМ)	Напомена	на дан		
		30. септембар 2018. ⁽¹⁾	1. јануар 2018. ⁽¹⁾	31. децембар 2017.
ИМОВИНА				
Страна валута у готовини		249.139	236.402	236.402
Депозити код иностраних банака	8	2.625.545	2.697.015	2.698.650
Финансијска имовина расположива за продају		-	-	6.202.071
Дужнички инструменти по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	9	8.492.787	7.473.857	-
Монетарно злато		192.756	203.858	203.908
Улагања која се држе до доспијећа		-	-	1.214.062
Специјална права вучења у ММФ-у		1.492	1.531	1.531
Остала актива		10.247	11.626	11.656
Некретнине и опрема		44.815	45.465	45.465
Нематеријална имовина		1.419	1.072	1.072
Власнички инструменти по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит		27.813	27.813	27.813
УКУПНО ИМОВИНА		11.646.013	10.698.639	10.642.630
ОБАВЕЗЕ, КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ				
Готов новац у оптицају		4.717.246	4.319.360	4.319.360
Депозити банака		5.437.769	5.033.065	5.033.065
Депозити Владе и осталих депонената		837.323	624.708	624.708
Резервисања за обавезе и трошкове		1.433	1.650	1.650
Остале обавезе		2.997	11.212	11.212
Укупно обавезе		10.996.768	9.989.995	9.989.995
Почетни капитал		25.000	25.000	25.000
Генералне резерве (задржана добит)		506.289	506.289	542.766
Посебне резерве		31.300	31.300	31.300
Резерве фер вриједности	10	85.639	146.055	53.569
Нето добит за период		1.017	-	-
Укупно капитал и резерве		649.245	708.644	652.635
УКУПНО ОБАВЕЗЕ, КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ		11.646.013	10.698.639	10.642.630

Напомене на странама од 8 до 29 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

(1) Извјештај о финансијском положају на дан 30. септембар 2018. године одражава примјену МСФИ 9 од 1. јануара 2018. године. За додатне информације о примјени МСФИ 9 погледати Напомене 2 и 4 ових неревидираних сажетих финансијских извјештаја. Упоредне информације нису преправљене.

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА У КАПИТАЛУ

за период

(неревидирани) (у хиљадама КМ)	Почетни капитал	Генералне резерве (задржана добит)	Посебне резерве	Резерве фер вриједности – финансијска имовина расположива за продају	Резерве фер вриједности – дужнички инструменти по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	Резерве фер вриједности – власнички инструменти по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	Ревалоризационе резерве/Резерве фер вриједности за монетарно злато	Нето добит за период	Укупно
Стање на дан 31. децембар 2017.	25.000	542.766	31.300	93.120	-	-	(39.551)	-	652.635
Прилагођавање код почетне примјене МСФИ 9 (Напомена 4)	-	(36.477)	-	(93.120)	146.053	2	39.551	-	56.009
Почетно стање на дан 1. јануар 2018.	25.000	506.289	31.300	-	146.053	2	-	-	708.644
Укупно свеобухватна добит за период									
Нето добит за период	-	-	-	-	-	-	-	1.017	1.017
Остали свеобухватни (губитак)	-	-	-	-	(49.314)	-	(11.102)	-	(60.416)
	-	-	-	-	(49.314)	-	(11.102)	1.017	(59.399)
Стање на дан 30. септембар 2018. ⁽¹⁾	25.000	506.289	31.300	-	96.739	2	(11.102)	1.017	649.245
Стање на дан 1. јануар 2017.	25.000	537.892	31.300	111.597	-	-	(38.357)	-	667.432
Укупно свеобухватна добит за период									
Нето добит за период	-	-	-	-	-	-	-	10.935	10.935
Остали свеобухватни (губитак)	-	-	-	(17.393)	-	-	(1.676)	-	(19.069)
	-	-	-	(17.393)	-	-	(1.676)	10.935	(8.134)
Стање на дан 30. септембар 2017.	25.000	537.892	31.300	94.204	-	-	(40.033)	10.935	659.298

Напомене на странама од 8 до 29 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

(1) Извјештај о промјенама у капиталу за период који је завршио 30. септембра 2018. године одражава примјену МСФИ 9 од 1. јануара 2018. године. За додатне информације о примјени МСФИ 9 погледати Напомене 2 и 4 ових неревидираних сажетих финансијских извјештаја. Упоредне информације нису преправљене.

ИЗВЈЕШТАЈ О НОВЧАНИМ ТОКОВИМА

(неревидирани) (у хиљадама КМ)	Напомена	01/01 – 30/09/2018. ⁽¹⁾	за период 01/01 – 30/09/2017.
НОВЧАНИ ТОКОВИ ОД ОПЕРАТИВНИХ АКТИВНОСТИ			
Нето добит за период		1.017	10.935
Усклађења:			
Депрецијација и амортизација		1.844	1.504
Нето губици по основу очекиваних кредитних губитака за дужничке инструменте мјерене по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит		8.666	-
Нето реализовани (добити) од продаје финансијске имовине расположиве за продају		-	(2.587)
Нето реализовани (добити) од продаје дужничких инструмената мјерених по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит		(356)	-
Приходи од донација		(102)	(99)
Резервисања за обавезе и трошкове		(154)	(12)
(Добити) од отуђења некретнина и опреме		-	(41)
Приходи од дивиденди признати у извјештају о добити или губитку		(589)	(763)
Приходи од камата за дужничке инструменте мјерене по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит		(21.373)	-
Приходи од камата за финансијску имовину расположиву за продају и улагања која се држе до доспијећа признати у извјештају добити или губитку		-	(22.174)
Нето новчани токови од оперативних активности прије промјена на пословној имовини и обавезама		(11.047)	(13.237)
Промјене на пословној имовини и обавезама			
(Повећање) депозита код иностраних банака		(365.479)	(758.517)
Смањење / (повећање) остале имовине		1.219	(7.735)
Повећање готовог новца у оптицају		397.886	267.169
Повећање депозита		617.319	426.866
(Смањење) осталих обавеза		(802)	(452)
Исплата отпремнина		(63)	(144)
Нето новац од оперативних активности		639.033	(86.050)
НОВЧАНИ ТОКОВИ ОД ИНВЕСТИЦИОНИХ АКТИВНОСТИ			
Приливи од продаје некретнина и опреме		-	41
Куповине некретнина, опреме и нематеријалне имовине		(1.541)	(1.874)
Наплаћена главница и камата од дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит		1.826.996	-
Куповине дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит		(3.119.681)	-
Продаје дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит		237.504	-
Наплаћена главница и камата од финансијске имовине расположиве за продају		-	2.114.374
Куповине финансијске имовине расположиве за продају		-	(3.551.877)
Продаје финансијске имовине расположиве за продају		-	470.088
Наплаћена главница и камата од улагања која се држе до доспијећа		-	16.008
Куповине улагања која се држе до доспијећа		-	(90.720)
Примљена дивиденда		589	763
Нето новац од инвестиционих активности		(1.056.133)	(1.043.197)

ИЗВЈЕШТАЈ О НОВЧАНИМ ТОКОВИМА (НАСТАВАК)

	Напомена	01/01 – 30/09/2018. ⁽¹⁾	01/01 – 30/09/2017.
НОВЧАНИ ТОКОВИ ОД ФИНАНСИЈСКИХ АКТИВНОСТИ			
Расподјела добити у државни буџет		(7.311)	(8.437)
Нето новац од финансијских активности		(7.311)	(8.437)
Нето (смањење) новца и новчаних еквивалената		(424.411)	(1.137.684)
Новац и новчани еквиваленти на почетку године		2.060.001	2.973.081
Новац и новчани еквиваленти на крају периода	11	1.635.590	1.835.397

Напомене на странама од 8 до 29 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

(1) Извјештај о новчаним токовима за период који је завршио 30. септембра 2018. године одражава примјену МСФИ 9 од 1. јануара 2018. године. За додатне информације о примјени МСФИ 9 погледати Напомене 2 и 4 ових неревидираних сажетих финансијских извјештаја. Упоредне информације нису преправљене.

НАПОМЕНЕ УЗ САЖЕТЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ ЗА ПЕРИОД ТОКОМ ГОДИНЕ КОЈИ ЈЕ ЗАВРШИО 30. СЕПТЕМБРА 2018.

Напомена 1	Основа за припрему	8	Напомена 10	Резерве фер вриједности	20
Напомена 2	Промијене рачуноводствених политика	10	Напомена 11	Новац и новчани еквиваленти	21
Напомена 3	Будуће промијене рачуноводствених политика	14	Напомена 12	Аранжман валутног одбора	21
Напомена 4	Утицај промијена рачуноводствених политика	14	Напомена 13	Управљање финансијским ризицима	21
Напомена 5	Нето приход од камата	18	Напомена 14	Мјерење фер вриједности	24
Напомена 6	Нето приход од провизија и накнада	19	Напомена 15	Ванбилансне ставке	26
Напомена 7	Нето (губици) од умањења	19	Напомена 16	Трансакције са повезаним странама	28
Напомена 8	Депозити код иностраних банака	20	Напомена 17	Одобравање Сажетих финансијских извјештаја	29
Напомена 9	Дужнички инструменти по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	20			

1. ОСНОВА ЗА ПРИПРЕМУ

1.1. Субјект извјештавања

Централна банка Босне и Херцеговине („Банка“) је основана у складу са Законом о Централној банци Босне и Херцеговине који је усвојила Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине 20. јуна 1997. године, сагласно Општем оквирном споразуму за мир у Босни и Херцеговини. Основни циљ Банке је одржавање монетарне стабилности Босне и Херцеговине.

Сједиште Централног уреда Банке је у Сарајеву, Маршала Тита број 25.

У складу са чланом 64. став 2, Закона о Централној банци Босне и Херцеговине, Банка је обавезна да подноси Предсједништву Босне и Херцеговине прелиминарне (без извршене ревизије) финансијске извјештаје за сваки квартал.

Управни одбор Банке, који се састоји од пет чланова, одобрава ове сажете финансијске извјештаје, а Управа Банке, која се састоји од четири члана, одговорна је за њихову припрему. Чланове Управног одбора и Управе Банке чине:

Управни одбор

др Сенад Софтић	предсједавајући
мр Анкица Колобарих	члан
мр Шериф Исовић	члан
мр Триво Маринковић	члан
др Љубиша Владушић	члан

Управа

др Сенад Софтић	гувернер
мр Ернадина Бајровић	вицегувернер
др Милица Лакић	вицегувернер
Желимира Распудић	вицегувернер

1. ОСНОВА ЗА ПРИПРЕМУ (НАСТАВАК)

1.2. Рачуноводствена основа

Финансијски извјештаји Банке се припремају у складу са Законом о Централној банци Босне и Херцеговине и Међународним стандардима финансијског извјештавања (МСФИ) објављеним од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде (ОМРС).

Ови сажети финансијски извјештаји припремљени су у складу са Међународним рачуноводственим стандардом 34: „Финансијско извјештавање за периоде током године“ те се требају читати заједно с посљедњим ревидираним финансијским извјештајима Банке за годину која је завршила 31. децембра 2017. („годишњи извјештаји“).

Напомене које су дате уз ове сажете финансијске извјештаје појашњавају догађаје и трансакције које су важне за разумијевање промјена у финансијском положају и резултатима Банке у односу на задње ревидиране годишње извјештаје.

Сажети финансијски извјештаји су припремљени у складу с истим рачуноводственим политикама које су коришћене приликом припреме годишњих извјештаја, осим за промјене политика описане у Напомени 2 ових сажетих финансијских извјештаја. Промјене рачуноводствених политика, с примјеном од 1. јануара 2018. године, су резултат имплементације МСФИ 9: „Финансијски инструменти“ и промјене рачуноводствене политике за монетарно злато у складу с МРС 8: „Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и исправке грешака“.

Како је наведено у Напомени 2, Банка је примијенила промјене рачуноводствених политика не исправљајући упоредне податке за 2017. годину. Напомена 4 ових сажетих финансијских извјештаја даје преглед утицаја промјена рачуноводствених политика на извјештај о финансијском положају Банке на дан 1. јануар 2018. године.

На дан 1. јануар 2018. године Банка је промијенила презентовање одређених позиција у финансијским извјештајима и рекласификовала одређене износе.

У пословању Банке у периоду који је предмет извјештавања нису постојале цикличне нити периодичне пословне активности, све активности су се обављале према предмету и времену реализације по начелу трајности пословања.

Значајне претпоставке Управе коришћене у примјени рачуноводствених политика Банке и основе неизвјесности процјена исте су као и оне описане у годишњим извјештајима, осим нових претпоставки и процјена везаних уз примјену МСФИ 9 које су описане у Напомени 2.

1.3. Функционална валута и валута приказивања

Сажети финансијски извјештаји Банке приказани су у државној валути Босне и Херцеговине коју представља конвертибилна марка (КМ). Све финансијске информације су заокружене на најближу хиљаду (уколико није другачије наведено).

Службени курс КМ према евр (EUR) одређен је Законом о Централној банци Босне и Херцеговине у износу 1,95583 КМ = 1 EUR. Према Закону, Банка је дужна да без рестрикција купује и продаје КМ за EUR, унутар територије Босне и Херцеговине, по дефинисаном курсу.

Средњи курсеви осталих најзначајних валута Банке на дан 30. септембар 2018. године износили су:

Средњи курс:	30. септембар 2018.	31. децембар 2017.	30. септембар 2017.
	КМ	КМ	КМ
USD	1,689556	1,63081	1,656641
SDR	2,357362	2,322489	2,341324

Како је наведено у Напомени 2.2., фер вриједност монетарног злата се исказује у EUR валути, превдећи га по фиксном курсу КМ на извјештајни датум и мјери се по задњој послеподневној цијени једне унце злата (Oz) на извјештајни датум, преузетој с Reutersa. Вриједност унце монетарног злата на дан 30. септембар 2018. године износи 2.008 КМ по унци.

1.4. Мјерење фер вриједности

Фер вриједност је цијена која би била остварена продајом неке ставке имовине или плаћена за пренос неке обавезе у уредној трансакцији између тржишних учесника на датум мјерења, независно од тога да ли је она видљива директно или процијењена неком другом методом вредновања.

Приликом процијењивања фер вриједности имовине или обавезе, Банка узима у обзир карактеристике имовине или обавезе коју би тржишни учесници узели у обзир приликом процијењивања њихове цијене на датум мјерења.

1. ОСНОВА ЗА ПРИПРЕМУ (НАСТАВАК)**1.4. Мјерење фер вриједности (наставак)**

Поред тога, за потребе финансијског извјештавања, мјерење фер вриједности је категоризовано на Ниво 1, 2 или 3, у зависности од степена доступности улазних података за мјерење фер вриједности, као и значаја који улазни подаци имају на мјерење фер вриједности у цјелини, како слиједи:

- Улазни подаци Нивоа 1 су (неусклађене) цијене које котирају на активним тржиштима за идентичну имовину или обавезу које су Банци доступне на датум мјерења.
- Улазни подаци Нивоа 2 су улазни подаци, осим код котираних цијена укључених у Ниво 1, који су доступни за предметну имовину, односно обавезу, било директно било индиректно.
- Улазни подаци Нивоа 3 су улазни подаци о предметној имовини, односно обавези који нису доступни.

Мјерење фер вриједности финансијске имовине и финансијских обавеза Банке приказано је у Напомени 14.

2. ПРОМЈЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

Рачуноводствене политике описане у наставку примијењене су од 1. јануара 2018. године, а по основу имплементације МСФИ 9: „Финансијски инструменти“ и промјене рачуноводствене политике за монетарно злато у складу са МРС 8: „Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и исправке грешака“. Како је допуштено наведеним стандардима, Банка није преправљала упоредне податке у финансијским извјештајима. Напомена 4 даје преглед утицаја промјена рачуноводствених политика на износе у извјештају о финансијском положају на дан 1. јануар 2018. године.

2.1. Сажетак промјена рачуноводствених политика за финансијску имовину по МСФИ 9*Пословни модел*

Пословни модел Банке означава начин на који Банка управља својом финансијском имовином с циљем прикупљања уговорних новчаних токова. Избором пословног модела Банка се одређује да прилив готовине оствари прикупљањем уговорних новчаних токова, продајом финансијске имовине или њиховим комбиновањем.

У пословни модел „држање ради прикупљања уговорних новчаних токова“ класификује се финансијска имовина која генерише уговорне новчане токове у току свог животног вијека.

У пословни модел „држање ради прикупљања уговорних новчаних токова и продаје“ класификује се финансијска имовина која генерише уговорне новчане токове у току свог животног вијека и продајом.

У остале пословне моделе класификује се финансијска имовина која се стиче ради остварења новчаног прилива њеном продајом.

Карактеристике уговорних новчаних токова

За потребе класификације финансијске имовине, Банка мора одредити да ли су уговорни новчани токови финансијске имовине само плаћања главнице и камате на неподмирени износ главнице. Главница је генерално фер вриједност финансијске имовине приликом почетног признавања. Камата се састоји од накнаде за временску вриједност новца, кредитног ризика повезаног с неподмиреним износом главнице током одређеног периода и остале ризике и трошкове повезане с држањем финансијске имовине.

Признавање, класификација и мјерење финансијске имовине

Приликом почетног признавања, сва финансијска имовина се мјери по фер вриједности. Трансакциони трошкови директно повезани са стицањем финансијске имовине се додају фер вриједности финансијске имовине, када је примјењиво, при почетном признавању.

Након почетног признавања, финансијска имовина Банке се класификује као финансијска имовина која се накнадно мјери по амортизационом трошку или као финансијска имовина која се накнадно мјери по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит.

Класификација финансијске имовине Банке зависи од пословног модела који је Банка одредила за управљање одређеном категоријом финансијске имовине и уговорних новчаних карактеристика финансијске имовине.

2. ПРОМЈЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (НАСТАВАК)

2.1. Сажетак промјена рачуноводствених политика за финансијску имовину по МСФИ 9 (наставак)

Банка је донијела неопозиви избор како би приказала у осталој свеобухватној добити накнадне промјене фер вриједности улагања у власничке хартије од вриједности и почетно су признати по трошку стицања за коју Банка сматра да одговара њеној фер вриједности.

Метода ефективне каматне стопе

Ефективна каматна стопа је стопа која тачно дисконтује будућа новчана плаћања или примања током очекиваног вијека трајања финансијске имовине или финансијске обавезе на бруто књиговодствену вриједност финансијске имовине или на амортизовани трошак финансијске обавезе.

Код израчуна ефективне каматне стопе, Банка процјењује очекиване новчане токове узимајући у обзир све уговорне услове финансијске имовине, али искључујући очекиване кредитне губитке. Израчун укључује све накнаде и плаћене или примљене износе између Банке и друге стране који су саставни дио ефективне каматне стопе, трансакционе трошкове и све друге дисконте или премије.

Метода ефективне каматне стопе је метода коју Банка користи у израчуна амортизованог трошка финансијске имовине или финансијске обавезе и при алоцирању и признавању прихода или расхода од камата у добит или губитак током одређеног периода.

Финансијска имовина која се накнадно мјери по амортизованом трошку

Финансијска имовина се накнадно мјери по амортизованом трошку користећи метод ефективне каматне стопе на бруто књиговодствену вриједност током периода држања финансијске имовине до њеног доспијећа.

Ефекти накнадних мјерења се исказују као приходи од камата односно расходи од камата, у добит или губитак у периоду када су настали.

Финансијска имовина која се накнадно мјери по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит

Финансијска имовина се накнадно мјери по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит користећи метод ефективне каматне стопе за приходе и расходе од камата на бруто књиговодствену вриједност и усклађује се с фер вриједности ове финансијске имовине на извјештајне датуме током држања финансијске имовине.

Ефекти накнадних мјерења се исказују као приходи од камата односно расходи од камата, у добит или губитак у периоду када су настали.

Ефекти усклађивања фер вриједности финансијске имовине која се накнадно мјери по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит се признају у осталој свеобухватној добити у периоду у којем су настали.

Фер вриједност се израчунава кориштењем објављених котација на активним тржиштима са званичних сервиса.

Власничке хартије од вриједности

Власничке хартије од вриједности у посједу Банке нису предмет трансакција на активним тржиштима због својих специфичних карактеристика. За власничке хартије од вриједности се не врши обрачун умањења вриједности за очекиване кредитне губитке. Банка годишње утврђује фер вриједност власничких хартија од вриједности. Власничке хартије од вриједности почетно су признате по трошку стицања. Приходи од дивиденди се признају у добит или губитак у периоду у којем су настали.

Умањење вриједности финансијске имовине

Обим

Банка примјењује трофазни модел за мјерење умањења вриједности за кредитне губитке користећи приступ очекиваних кредитних губитака, како је то захтијевано МСФИ 9. Примјењује се за слjedeће категорије финансијских инструмената који се не мјере кроз добит или губитак:

- финансијска имовина по амортизованом трошку и
- дужничке хартије од вриједности кроз осталу свеобухватну добит.

Финансијска имовина се креће унутар три фазе које су базиране на промјени кредитног ризика од датума почетног признавања.